

JULKAISTAVAKSI AIKAISINTAAN 14. toukokuuta 2024 klo 6.00 CET

Hlbtqi-henkilöihin kohdistuva häirintä ja väkivalta on lisääntynyt

Yhä useammat hlbtqi-henkilöt Euroopassa kertovat nyt avoimesti identiteetistään. Samaan aikaan he kohtaavat aiempaa enemmän väkivaltaa, häirintää ja kiusaamista. Tämä pätee erityisesti hlbtqi-nuoriin, jotka ovat erityisen haavoittuvia. Nämä ovat otteita Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) uusimman kyselytutkimuksen tuloksista, jotka perustuvat yli 100 000 hlbtqi-henkilön vastauksiin eri puolilta Eurooppaa.

Raportissa "[Hlbtqi-henkilöiden tasa-arvo tienhaarassa: edistystä ja haasteita](#)" käsitellään hlbtqi-henkilöiden kokemuksia, näkemyksiä ja haasteita Euroopassa. Siinä tuodaan myös esiin FRA:n vuosina [2019](#) ja [2012](#) tekemien aiempien tutkimusten jälkeen tapahtuneet muutokset.

Tulokset paljastavat merkkejä hitaasta mutta asteittaisesta edistymisestä. Vaikka hlbtqi-henkilöihin kohdistuva syrjintä on edelleen yleistä, se on vähitellen vähenemässä. Kouluissa suhtaudutaan hlbtqi-asioihin myönteisemmin ja ennakoivammin, ja nuoret tuntevat saavansa enemmän tukea opettajilta ja ikätovereiltaan. Kiusaaminen, häirintä ja väkivalta on kuitenkin huomattavan yleistä.

Tutkimuksen keskeiset havainnot ovat seuraavat:

- **Avoimuus:** useampi kuin joka toinen kertoo nykyään avoimesti seksuaalisesta suuntautumisestaan, sukupuoli-identiteetistään ja sukupuolen ilmaisustaan sekä sukupuoliominaisuuksistaan. Useimmat eivät kuitenkaan edelleenkään kävele julkisesti käsi kädessä samaa sukupuolta olevan kumppaninsa kanssa, koska pelkäävät joutuvansa hyökkäyksen kohteeksi.
- **Syrjintä:** yli kolmasosa kohtaa syrjintää arkielämässä identiteettinsä vuoksi. Tämä on hieman vähemmän kuin vuonna 2019, jolloin vastaava luku oli kaksi viidesosaa. Syrjintä jää kuitenkin näkymättömiin, koska vain yksi kymmenestä sitä kokeneista tekee asiasta ilmoituksen.
- **Väkivalta:** useampi kuin yksi kymmenestä oli kokenut väkivaltaa tutkimusta edeltäneiden viiden vuoden aikana, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2019. Yli kolmasosa intersukupuolisista joutui hyökkäyksen kohteeksi.
- **Häirintä:** joka toinen oli joutunut vihaperusteisen häirinnän uhriksi, enemmän kuin vuonna 2019, jolloin vastaava luku oli yksi kolmesta. Kaksi kolmesta intersukupuolisesta ja transihmisestä joutui häirinnän kohteeksi.
- **Kiusaaminen:** yli kaksi kolmasosaa sanoo, että heitä kiusattiin koulussa. Tämä koskee kaikkia sukupolvia ja EU-maita. Määrässä on jyrkkä nousu, sillä vuonna 2019 samoin vastasi joka toinen.

- **Koulutus:** koulut käsittelevät hlbtqi-kysymyksiä aiempaa useammin. Useampi kuin yksi viidestä hlbtqi-oppilaasta sanoo nyt, että heidän koulunsa suhtautuu asiaan myönteisesti.
- **Mielenterveys:** yli kolmasosa on harkinnut itsemurhaa. Yli puolet transihmisistä, ei-binäärisistä ja sukupuoleltaan moninaisista henkilöistä sanoo, että heillä on itsemurha-ajatuksia.
- **Ns. eheytyskäytännöt:** joka neljäs sanoi, että heidät pakotettiin käymään läpi eheytyskäytäntöjä muuttaakseen seksuaalista suuntautumistaan tai sukupuoli-identiteettiään ja sukupuolen ilmaisuaan.
- **Valtionhallinto:** vain yksi neljästä katsoo, että heidän valtionhallintonsa pyrkii torjumaan hlbtqi-henkilöihin kohdistuvia ennakkoluuloja ja suvaitsemattomuutta. Vuonna 2019 vastaava luku oli yksi kolmesta.

Raportissa korostetaan myös, että hlbtqi-henkilöiden kokemukset vaihtelevat huomattavasti eri puolilla EU:ta ja että jokainen ryhmä kohtaa erilaisia haasteita.

Intersukupuoliset, transihmiset, ei-binääriset ja sukupuoleltaan moninaiset henkilöt kohtaavat enemmän häirintää ja väkivaltaa. Heillä on todennäköisemmin mielenterveysongelmia ja itsemurha-ajatuksia. He kokevat myös todennäköisemmin asunnottomuutta ja vaikeuksia saada terveydenhoitoa. Tämä pätee myös vammaisiin, taloudellisissa vaikeuksissa oleviin tai etnisiin, rodullistettuihin tai muihin vähemmistöryhmiin kuuluviin hlbtqi-henkilöihin.

Tutkimuksen tulokset auttavat Euroopan komissiota arvioimaan [hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskevaa strategiaansa](#) ja auttavat kehittämään toimintalinjoja, joilla suojellaan ja edistetään hlbtqi-henkilöiden perusoikeuksia. FRA kehottaa valtioita ryhtymään toimiin seuraavien asioiden osalta:

- **Viharikokset:** nollatoleranssi hlbtqi-henkilöihin kohdistuvaa väkivaltaa ja häirintää kohtaan. Investoidaan poliisikoulutukseen sen varmistamiseksi, että poliisit tunnistavat, kirjaavat ja tutkivat asianmukaisesti hlbtqi-henkilöihin kohdistuvat viharikokset, jotta uhrit tuntevat olonsa turvalliseksi ilmoittaessaan hyökkäyksistä ja heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti. Otetaan ennakkoluuloihin perustuvat motiivit huomioon raskauttavana tekijänä rikosoikeudellisissa menettelyissä.
- **Syrjintä:** puututaan syrjintään kaikilla aloilla hyväksymällä EU:n yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi ja saattamalla tasa-arvoelinten standardeja koskevat direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä. Annetaan tasa-arvoelimille valtuudet ja asianmukaiset resurssit uhrien parempaan tukemiseen.
- **Nettiviha:** puututaan hlbtqi-henkilöihin kohdistuvaan nettivihaan ja disinformaatiokampanjoihin. Puututaan algoritmien vinoutumisen riskiin ja huomioidaan digitaalisten alustojen vastuuvollisuus EU:n lainsäädännön mukaisesti.
- **Koulutus:** tehdään kouluista turvallisia ja kannustavia oppimisympäristöjä kaikille lapsille. Torjutaan kiusaamista ja varmistetaan, että opetussuunnitelmat ja -järjestelmät perustuvat EU:n edistämiin parhaisiin käytäntöihin.

- **Terveydenhuolto:** taataan pääsy laadukkaaseen terveydenhuoltoon, myös mielenterveyspalveluihin. Lopetetaan ns. eheytykäytännöt ja muut kuin elintärkeät lääketieteelliset toimenpiteet.

FRA:n johtaja [Sirpa Rautio](#) toteaa seuraavaa: *”Euroopassa avoimesti hlbtqi-henkilönä elämisen ei pitäisi olla taistelua. Vaikka merkkejä edistymisestä on nähtävissä, kiusaaminen, häirintä ja väkivalta ovat edelleen jatkuvia uhkia. Nyt on aika toimia päättäväisesti ja hyödyntää saavutettua edistystä, jotta kaikkia EU:ssa kohdellaan yhdenvertaisesti, arvokkaasti ja kunnioittavasti.”*

Tasa-arvoasioista vastaava komission jäsen Helena Dalli toteaa seuraavaa: *”FRA:n tutkimuksen tulokset tarjoavat korvaamatonta tietoa hlbtqi-henkilöiden omakohtaisista kokemuksista eri puolilla Eurooppaa. Ne auttavat meitä havaitsemaan saavutetun edistyksen ja tuovat esiin haasteita, joita on vielä edessä. Kannustan kaikkia jäsenvaltioita käyttämään tietoja vahvojen toimien laatimiseen syrjinnän torjumiseksi ja kaikkien hlbtqi-henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi.”*

Tutkimus perustuu yli 100 000 vastaajalta saatuihin kyselytuloksiin kaikista 27 EU-maasta, Albaniasta, Pohjois-Makedoniasta ja Serbiasta.

FRA esittelee raportin Brysselissä 17. toukokuuta pidettävässä [Pride Alliances and Policy](#) -tapahtumassa, jonka järjestää neuvoston puheenjohtajavaltio Belgia.

FRA:n 'data explorer' -työkalun avulla voi pian suodattaa tietoja maittain, tutkimuskysymyksittäin ja seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisen sekä sukupuoliominaisuuksien mukaan.

Lisätietoja saa [lehdistöpaketista](#) tai ottamalla yhteyttä: media@fra.europa.eu / Puhelin: +43 1 580 30 653